

Briselē, 2017. gada 12. jūnijā
(OR. en)

9304/17

ECOFIN 407
UEM 156
SOC 387
EMPL 301
COMPET 404
ENV 503
EDUC 231
RECH 187
ENER 226
JAI 486

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
K-jas dok. Nr.:	ST 9248/17 ECOFIN 378 UEM 127 SOC 356 EMPL 271 COMPET 373 ENV 473 EDUC 201 RECH 157 ENER 197 JAI 448 - COM(2017) 515 final
Temats:	Ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Luksemburgas 2017. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Luksemburgas 2017. gada stabilitātes programmu

Pielikumā pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, balstoties uz Komisijas priekšlikumu COM(2017) 515 *final*.

PADOMES IETEIKUMS

(...)

par Luksemburgas 2017. gada valsts reformu programmu

un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Luksemburgas 2017. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

tā kā:

- (1) Komisija 2016. gada 16. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, iezīmējot 2017. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada sākumu. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes apstiprināja 2017. gada 9. un 10. marta Eiropadome. Komisija 2016. gada 16. novembrī, pamatojoties uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011², pieņēma brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Luksemburga nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu Padomes ieteikumam par eurozonas ekonomikas politiku, ko apstiprināja 2017. gada 9. un 10. marta Eiropadome. Padome 2017. gada 21. martā pieņēma Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ("ieteikums par eurozonu").³
- (2) Ņemot vērā to, ka Luksemburga ir dalībvalsts, kuras valūta ir euro, un ekonomiskajā un monetārajā savienībā starp ekonomikām ir cieša savstarpējā saikne, Luksemburgai būtu jānodrošina pilnīga un savlaicīga ieteikuma par eurozonu īstenošana, kā tas ir atspoguļots 2. ieteikumā turpmāk.
- (3) 2017. gada ziņojums par Luksemburgu tika publicēts 2017. gada 22. februārī. Tajā tika izvērtēti Luksemburgas panākumi attiecībā uz to, kā tiek īstenoti Padomes 2016. gada 12. jūlijā pieņemtie konkrētai valstij adresētie ieteikumi, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc iepriekšējos gados pieņemtajiem konkrētai valstij adresētajiem ieteikumiem, un Luksemburgas progress virzībā uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu.
- (4) Luksemburga 2017. gada 28. aprīlī iesniedza savu 2017. gada valsts reformu programmu un 2017. gada stabilitātes programmu. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās tika izvērtētas vienlaikus.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

³ OV C 92, 24.3.2017., 1. lpp.

- (5) Attiecīgie konkrētai valstij adresētie ieteikumi ir iekļauti Eiropas strukturālo un investīciju fondu (ESI fondu) 2014.–2020. gadam plānošanā. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 ⁴ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Komisija ir sniegusi papildu norādes par to, kā tā izmantotu minēto noteikumu norādēs par to pasākumu piemērošanu, kuri saista ESI fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību.
- (6) Luksemburga šobrīd ir Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā. Valdība savā 2017. gada stabilitātes programmā plāno samazināt nominālo pārpalikumu no 1,6 % no IKP 2016. gadā līdz 0,2 % no IKP 2017. gadā, kam pēc tam sekos pakāpenisks pieaugums, sasniedzot pārpalikumu 1,2 % apmērā no IKP 2021. gadā. Vidēja termiņa budžeta mērķis – strukturālais deficīts 0,5 % apmērā no IKP – joprojām ar rezervi tiek sasniegts visā programmas periodā. Saskaņā ar 2017. gada stabilitātes programmu ir sagaidāms, ka valdības parāda attiecība pret IKP saglabāsies ievērojami mazāka par Līgumā noteikto atsauces vērtību – 60 % no IKP. Makroekonomikas scenārijs, kas ir minēto budžeta prognožu pamatā, ir ticams, izņemot 2018. gadu, kad tas ir izteikti labvēlīgs, un 2021. gadu, kad tas ir izteikti piesardzīgs. Balstoties uz Komisijas 2017. gada pavasara prognozi, tiek prognozēts, ka 2017. gadā strukturālajā bilanci tiks reģistrēts pārpalikums 0,4 % apmērā no IKP un 2018. gadā – 0,1 % apmērā no IKP, kas kopumā atbilst 2017. gada stabilitātes programmai un pārsniedz vidēja termiņa budžeta mērķi. Kopumā Padome uzskata, ka saskaņā ar prognozēm Luksemburga 2017. un 2018. gadā ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

- (7) Ņemot vērā ar novecošanu saistīto izmaksu prognozēto palielināšanos, joprojām saglabājas bažas par ilgtermiņa fiskālo stabilitāti. Saskaņā ar 2012. gada pensiju reformu reizi piecos gados pēc reformas pieņemšanas būtu jāveic pensiju sistēmas ilgtspējas novērošana un izvērtēšana. Valdība pirmo novērtējumu paredzēja veikt 2016. gadā. Lai arī pārbaudē secināja, ka pensiju sistēmā joprojām tiek reģistrēts regulārs pārpalikums, kas ļāva uzkrāt apjomīgas pensiju rezerves, sagaidāms, ka no 2023. gada pensiju sistēmā pabalstu izdevumu attiecībā pret iemaksām tiks reģistrēta negatīva darbības bilance. Saskaņā ar nesen pārskatītajām *Eurostat* iedzīvotāju skaita prognozēm prognozētais iedzīvotāju skaita pieaugums būs mazāks, nekā iepriekš gaidīts. Tas ietekmēs apgādājamo īpatsvara koeficientu, kas palielināsies ātrāk nekā iepriekš paredzēts, un tā rezultātā pensijām atvēlēto publisko izdevumu prognozētais pieaugums būs lielāks. Nav gūti nekādi panākumi likumā noteiktā pensionēšanās vecuma sasaistē ar paredzamo mūža ilgumu, kā to iepriekš ieteica Padome 2016. gadā. Luksemburga ir vienīgā dalībvalsts, kurā laikposmam no 2013. līdz 2060. gadam nav paredzēta likumā noteiktā pensionēšanās vecuma paaugstināšana. Luksemburgā tiek prognozēts lielākais apgādājamo personu īpatsvara pieaugums Savienībā līdz 2060. gadam. Luksemburga ir guvusi nelielus panākumus attiecībā uz priekšlaicīgu pensionēšanos. Parlamentam 2015. gada jūlijā tika iesniegts likumprojekts, ar ko paredzēts veikt grozījumus priekšlaicīgas pensionēšanās shēmās, un tas joprojām nav pieņemts. Kopumā priekšlaicīga pensionēšanās vēl aizvien ir plaši izplatīta, un stimuli strādāt ilgāk joprojām ir ierobežoti. Pēc demogrāfisko perspektīvu pārskatīšanas Luksemburga saskaras ar papildu riskiem, kas saistīti ar ilgtermiņa aprūpes izdevumiem. Tie jau patlaban kā daļa no IKP ir vieni no lielākajiem dalībvalstīs, un tiek prognozēts, ka līdz 2060. gadam tie pieaugs no 1,5 % līdz 3,2 % no IKP (vairāk nekā divkārti salīdzinājumā ar pašreizējo līmeni). Parlamentā tiek apspriests ilgtermiņa aprūpes apdrošināšanas reformas projekts.

- (8) Luksemburgas iestādes ir pieņēmušas visaptverošu nodokļu reformu, kas stājās spēkā 2017. gada janvārī. Reforma ievieša izmaiņas galvenokārt tiešo nodokļu jomā attiecībā gan uz privātpersonām, gan uzņēmumiem, un tās mērķis ir pakāpeniski samazināt uzņēmumu ienākuma nodokļa likmi (ar mērķi palielināt konkurētspēju) un palielināt iedzīvotāju ienākuma nodokļa progresivitāti (ar mērķi palielināt taisnīgumu). Vienlaikus atsevišķu nodokļu izdevumu palielinājums rada risku, ka tiks sašaurināta nodokļu bāze. Lai uzlabotu nodokļu ieņēmumu paredzamību, ir iespējas vēl vairāk paplašināt nodokļu bāzi. To varētu panākt, jo īpaši pārskatot pašlaik zemos nodokļus mājokļiem un plašāk izmantojot alternatīvus avotus. Tas varētu ietvert arī lielākas saskaņotības nodrošināšanu starp vides nodokļiem un ekonomikas dažādošanas mērķiem.
- (9) Luksemburgas iestādes, atzīdamas riskus, kas saistīti ar lielo atkarību no finanšu sektora, vairākus gadu desmitus ir aktīvi mēģinājušas dažādot ekonomiku. Samazināt ekonomikas atkarību no finanšu sektora joprojām ir viens no galvenajiem ilgtermiņa uzdevumiem. Lai to atrisinātu, dažādošanas analīze ir jāpārvērš konkrētos pasākumos, kuriem ir skaidri noteikts grafiks. Ņemot vērā valsts augstās darbaspēka izmaksas, darbības ar augstāku pievienoto vērtību piedāvā iespējas attīstīt alternatīvus izaugsmes avotus. Tādēļ sekmīga Luksemburgas ekonomikas dažādošana lielā mērā ir atkarīga no sektoriem, kurus mazāk ietekmē darbaspēka izmaksu līmenis. Tie lielā mērā balstās uz pētniecību un inovāciju, kas parasti ir tehnoloģijietilpīgas un zinātnesietilpīgas. Mazinot vai likvidējot šķēršļus, kas traucē investīcijām un inovācijai un tādējādi ierobežo ekonomikas attīstību, tiktu atraisīts inovācijas potenciāls un veicināta ekonomikas dažādošana. Publiskās investīcijas pārsniedz eurozonas vidējo rādītāju, savukārt privāto investīciju apjoms atpaliek. Lai saglabātu izaugsmes perspektīvas, ir būtiski noturēt augstu investīciju līmeni.

- (10) Jau patlaban sekmīgā nefinanšu pakalpojumu sektora turpmāka paplašināšana arī varētu palīdzēt dažādot ekonomiku. Joprojām pastāv lieli reglamentējoši šķēršļi uzņēmējdarbības pakalpojumu nozarē, jo īpaši attiecībā uz grāmatvežiem, arhitektiem, inženieriem un juristiem. Visām šīm profesijām uzņēmējdarbības apgrozījuma līmenis ir zemāks par Savienības vidējo rādītāju un vidējo līmeni ekonomikā kopumā. Līdz ar to ierobežojumi, kas attiecas uz šīm profesijām, iespējams, kaitē uzņēmumu konkurētspējai Luksemburgā. Šie šķēršļi ietver šādus aspektus: plaša darbības joma, kas ir paredzēta vienīgi arhitektiem; tas, ka vienkāršu uzdevumu veikšana, piemēram, algu aprēķināšana vai nodokļu deklarāciju sagatavošana, ir jāuztic vienīgi augsti kvalificētiem speciālistiem; tas, ka juridiskas konsultācijas var sniegt tikai juristi; un prasības attiecībā uz juridisko formu un akciju paketi, nesavienojamības noteikumi un daudzozaru ierobežojumi juristiem, kas var būt nesamērīgi salīdzinājumā ar pamatprincipiem –, piemēram, profesijas neatkarību – un attiecīgiem uzraudzības mehānismiem.
- (11) Lai izvairītos no negatīvas ietekmes, ir vajadzīga mērķorientēta aktīva darba tirgus politika un mūžizglītības programmas, jo īpaši gados vecākiem darba ņēmējiem, kuru nodarbinātības līmenis joprojām ir viens no zemākajiem Savienībā. Ir pieņemti pasākumi, lai uzlabotu viņu nodarbināmību un saikni ar darba tirgu. Kopš 2016. gada 1. janvāra tiek īstenots likums par darba ņēmēju, kuriem ir pastāvīga darbnespēja, pārklassificēšanu, palielinot iespējas šādiem darba ņēmējiem ilgāk palikt darba tirgū. Tomēr visaptverošas stratēģijas iesniegšana – pēc apspriešanās ar sociālajiem partneriem – vēl tikai ir gaidāma. "Vecuma pakts" – likumprojekts, kas parlamentam iesniegts 2014. gada aprīlī un kura mērķis ir mudināt uzņēmumus ar vairāk nekā 150 darbiniekiem saglabāt gados vecākus darba ņēmējus – joprojām nav pieņemts. Lai šādi politikas pasākumi būtu veiksmīgi, gados vecāku darba ņēmēju atbalstam arī turpmāk svarīgas būs prasmju pilnveides iespējas, izmantojot mērķorientētu aktīvu darba tirgus politiku un mūžizglītības programmas. Lai pilnībā izmantotu digitalizācijas priekšrocības un saglabātu konkurētspēju, būtiski ir ieguldījumi prasmēs.

- (12) Lai novērstu nekustamā īpašuma nepietiekamo piedāvājumu, ir pieņemts ievērojams pasākumu kopums, bet tā reālā ietekme vēl nav jūtama. Nespēja iegūt būvniecībai pieejamu zemi, kas lielākoties pieder privātpersonām, šķiet, ir viens no galvenajiem šķēršļiem, kas traucē palielināt mājokļu piedāvājumu. Ierobežots mājokļu piedāvājums apvienojumā ar lielu pieprasījumu ir izraisījis mājokļu cenu pastāvīgu pieaugumu. Tas palīdz izskaidrot mājtsaimniecību parādsaistību palielināšanās tendenci, kas pārsvarā ir saistītas ar hipotēkām. Turklāt, neraugoties uz ievērojamām investīcijām transporta infrastruktūrā, ceļu satiksmes sastrēgumu novēršana joprojām ir problemātiska. To vēl jo vairāk pastiprina tas, ka fiskālā politika kaimiņvalstīs pārrobežu darba ņēmēju gadījumā neveicina modernas darba prakses, piemēram, teledarbu. Gan mājokļu, gan mobilitātes problēmas, iespējams, rada papildu spiedienu uz centieniem dažādot ekonomiku un palielināt konkurētspēju. Tie varētu arī traucēt augsti kvalificētu darba ņēmēju piesaistīšanai darba tirgū.
- (13) 2017. gada Eiropas pusgada kontekstā Komisija ir veikusi Luksemburgas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2017. gada ziņojumā par valsti. Tā ir arī izvērtējusi 2017. gada stabilitātes programmu un 2017. gada valsts reformu programmu, kā arī pasākumus, kas veikti saistībā ar iepriekšējos gados Luksemburgai adresētiem ieteikumiem. Izvērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Luksemburgā, bet arī to atbilstību Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.
- (14) Ņemot vērā šo izvērtējumu, Padome ir izskatījusi 2017. gada stabilitātes programmu un uzskata ⁵, ka ir sagaidāms, ka Luksemburga ievēros Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumus,

⁵ Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 5. panta 2. punktu.

AR ŠO IESAKA Luksemburgai 2017. un 2018. gadā rīkoties šādi.

1. Stiprināt ekonomikas dažādošanu, tostarp novēršot šķēršļus investīcijām un inovācijai.
Likvidēt regulatīvos ierobežojumus uzņēmējdarbības pakalpojumu nozarē.
2. Nodrošināt pensiju sistēmas ilgtermiņa stabilitāti, ierobežot priekšlaicīgu pensionēšanos un palielināt gados vecāku cilvēku nodarbinātības līmeni.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*
